

## Advies

|                |             |
|----------------|-------------|
| B&W            | 10-07-2018  |
| Raadscommissie | 4/5-09-2018 |
| Gemeenteraad   | 19-09-2018  |

### Evaluatie openbare verlichting

Het project 'Slim verlicht' is in 2017 afgerond. In 2017 is het project geëvalueerd. De evaluatie leidt tot enkele verbetervoorstellen die in het advies worden voorgesteld.

|                    |              |
|--------------------|--------------|
| Portefeuillehouder | E.P. Kooiman |
|--------------------|--------------|

#### Doelenboom

|                      |         |                                                              |
|----------------------|---------|--------------------------------------------------------------|
| Programma            | 8       | Goed wonen, goede bereikbaarheid                             |
| Maatschappelijk doel | 8.1     | Gemeentelijke infrastructuur beheren en mobiliteit reguleren |
| Beleidsdoel          | 8.1.2   | Openbare verlichting onderhouden                             |
| Operationeel doel    | 8.1.2.1 | Voor energiezuinige verlichting zorgen                       |

#### Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Kennis te nemen van de evaluatie van het project 'Slim Verlicht'
2. In te stemmen met voorstel het kruispunt Pontweg/Californiëweg te optimaliseren en de kapitaallasten voor 2018 ad € 1.100 in afwijking van bestaand beleid te dekken uit de algemene middelen.
3. In te stemmen met het voorstel de veiligheid in en nabij de dorpen te verhogen. De kapitaallasten van € 4.950 in afwijking van bestaand beleid te dekken uit de algemene reserve.
4. € 90.000 ex btw structureel beschikbaar te stellen vanaf 2019 voor het beheer van de openbare verlichting en dit in de programmabegroting 2<sup>e</sup> fase 2019 op te nemen.

#### Toelichting

In 2012 heeft de gemeenteraad het beleidsplan openbare verlichting 2012 vastgesteld. Het project is in 2016 opgeleverd en financieel afgerond in 2017. De gemeenteraad heeft verzocht om een evaluatie waarbij diverse belanghebbenden betrokken geweest zijn.

U stemt in met het voorstel om enkele optimalisaties door te voeren om de veiligheid te verbeteren en het hiervoor benodigde budget beschikbaar te stellen.

#### Consequenties

|                       |                                                                     |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Financieel            | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Personeel/Organisatie | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Juridisch             | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Beleid                | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Inkoop/Aanbesteding   | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Deregulering          | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |

|                 |                                                                     |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------|
| Regie           | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Structuurvisie  | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Belanghebbenden | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| OR / GO         | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Communicatie    | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Zaaknummer      | 1613964                                                             |

#### Bijlagen

|                                   |
|-----------------------------------|
| 1. Evaluatie openbare verlichting |
|-----------------------------------|

## Evaluatie openbare verlichting

In 2012 heeft de gemeenteraad het beleidsplan openbare verlichting vastgesteld. In 2016 is het project opgeleverd en in 2017 financieel afgerond. Aansluitend aan de afronding van het project is een evaluatie gehouden waarbij diverse stakeholders betrokken zijn geweest.

Uit de evaluatie blijkt dat op hoofdlijnen het ingezette beleidsplan openbare verlichting 2012 goed ontvangen is maar er een aantal verbeterpunten naar voren komen die het college aan de gemeenteraad voorlegt.

Concreet blijkt uit de evaluatie dat de herkenbaarheid van het wegverloop op de kruispunten van belangrijke hoofdwegen niet altijd goed is. Gemeente heeft TNO om een expertoordeel gevraagd over deze kruispunten en de bevindingen van TNO zijn verwerkt om voorstellen te maken tot verbetering.

In het voorstel wordt het kruispunt Californieweg/Pontweg als pilot kruispunt genoemd om verbeteringen door te voeren en de ervaring op te doen voordat dit over de overige kruispunten op de Pontweg, Postweg en Nieuwlanderweg kan worden toegepast. De kosten voor de aanpassing bedragen € 20.000.

Ook blijkt dat de overgang van licht naar donker bij het binnenrijden of verlaten van de dorpen, door met name de hulpdiensten, als te groot ervaren wordt. Voorgesteld wordt op een aantal locaties het verlichtingsniveau geleidelijk op of af te bouwen door het bijplaatsen van enkele lichtmasten die gedimd branden.

Om enkele oversteekplaatsen nabij de dorpskernen beter aan te duiden wordt voorgesteld op enkele plaatsen de oversteeken te verlichten zoals de (fiets)oversteek van de Oosterenderweg en Krimweg.

Daarnaast worden in dorpen enkele wensen van dorpscommissies uitgevoerd, het betreft hier o.m. het bijplaatsen van een paar lichtpunten in de Waal in het groene weggetje en een betere markering van het fietspad op de kruising Bomendiek /Sommeltjesweg. Hier wordt voorgesteld 'Glow in the Dark' wegbelijning toe te passen. De kosten voor de aanpassingen bedragen € 90.000.

Met de voorgenomen maatregelen is het college van Burgemeester en Wethouders van mening de veiligheid op de wegen te verbeteren en geen afbreuk te doen aan het ingezette beleid voor openbare verlichting. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om de gevraagde maatregelen uit te voeren.

## Argumenten tot advies

Uit de evaluatie van het verlichtingsplan komt naar voren dat er een aantal optimalisaties uitgevoerd moeten worden. Om instemming te verkrijgen deze maatregelen uit te voeren is dit advies nodig.

### 1. Kruispunten belangrijke hoofdwegen:

Probleemstelling:

Op kruispunten wordt een herkenningspunt gemist en vindt men het wegverloop niet in alle gevallen duidelijk. De actieve wegmarkering wordt als fel ervaren en auto's rijden vaker met groot licht.

TNO heeft in opdracht van de gemeente Texel een expertoordeel gegeven over de actieve markering op een 4-tal kruispunten op Texel. Mede op basis van het expertoordeel wordt het voorstel voor verbetering gedaan.

Voorgestelde oplossing:

Er wordt voorgesteld om het kruispunt Pontweg/Californiëweg te optimaliseren door het toepassen van 2 lichtmasten ter hoogte van de fietsoversteekplaats. Ook worden de actieve markeringsunits vervangen door een alternatieve met 1 ledje die minder fel in de ogen schijnt van automobilisten. De wegbelijning wordt aangepast door het toepassen van belijning met een hoge reflectieklasse waardoor het verschil tussen de 'achtergrond' en de actieve markeringen beter is.

Benodigd budget € 20.000 ex btw

### 2. Veiligheid in en rondom dorpen verbeteren.

Probleemstelling:

Automobilisten (met name hulpdiensten) ervaren een grote overgang tussen licht en donker indien met het dorp binnenrijdt of verlaat. Ook worden op diverse kruispunten onveilige situaties aangegeven die geoptimaliseerd moeten worden

Voorgestelde oplossing:

Er wordt voorgesteld op onderstaande wegen een licht-donker overgang in te stellen door het bijplaatsen van een aantal lichtmasten en deze zodanig in te stellen dat er een geleidelijke overgang plaatsvindt.

Locaties:

- Oudeschild: Schilderweg/Heemskerckstraat en Laagwaalderweg/de Vang.
- Den Burg: Akenbuurt/Nieuwlanderweg/Georgiëweg, Waalderweg/Georgiëweg, Emmalaan/Pontweg en Schilderend/Schilderweg.
- Zuid Eijerland: Postweg beide zijden.

Optimaliseren veiligheid in en nabij dorpen.

- De Cocksdorp: Plaatsen van openbare verlichting op het kruispunt en fiets- en voetgangersoversteek Vuurtorenweg/Muyweg. Plaatsen van Cross walk verlichting om oversteek naar de Krimweg te verduidelijken en de fietsoversteek Langeveldstraat/Vuurtorenweg waarbij de fietsers in 'de voorrang' zitten. Daarnaast wordt het kruispunt duidelijker herkenbaar door het toepassen van deze lichtpunten.
- Oosterend: Fietsoversteek Oosterenderweg/Koningsweg en fietspad -kruispunt Vliestraat richting Koningsweg- voorzien van openbare verlichting. De oversteek wordt hiermee duidelijker en veiliger voor voetgangers en fietsers. Daarnaast de bocht in de Oosterenderweg te voorzien van actieve markeringsunits om de bocht te accentueren.
- Oosterend: Het parkeerterrein achter de Schoolstraat te voorzien van openbare verlichting.
- De Waal: Fietspad Sommeltjesweg/Bomendiek voorzien van Glow in the dark wegbelijning op de 'slinger' in het fietspad beter aan te geven. Hiermee doen we ook ervaring op in deze vorm van wegbelijning.
- In De Waal is de weg richting de parkeerplaats aan het Groeneweggetje niet meegenomen in het 'te verlichten gebied'. We stellen voor om hier 2 lichtmasten te plaatsen om de zichtbaarheid richting het parkeerterrein te verbeteren.

- Het fietspad Pontweg-De Koog v.v. te voorzien van kantbelijning om de geleiding voor fiets-bromfietsverkeer te verbeteren. Deze maatregel wordt uitgevoerd in het wegbelijningsprogramma 2019 en komt uit het budget van het wegbelijningsprogramma.

Benodigd budget: € 90.000 ex btw

### 3. Beheerbudget openbare verlichting

De jaarlijkse beheerskosten waren in 2012 begroot op € 280.000. In die begroting waren geen afschrijvingskosten opgenomen, omdat de installatie totaal verouderd was.

In 2016 en 2017 hebben we gewerkt met een 'werkbegroting' en waren de stroom kosten uiteraard ook nog niet exact bekend. De werkbegroting 2018 bedroeg € 135.000.

Op grond van een jaar werken met het huidige systeem wordt duidelijk dat de beheer- en onderhoudsbegroting voor de openbare verlichting met € 90.000 toeneemt vanwege:

- Toename noodzakelijke uitbreiding en vervanging eigen ondergrondse netten € 25.000
- Beheersysteem en contractbegeleiding € 32.500
- Toename schades lichtmasten, eigen risico waarborgfonds € 12.500
- Planmatige vervanging resterende oude masten € 20.000

De contractbegeleiding van een extern bureau is benodigd omdat het contract met Dynniq zowel technisch als organisatorisch nog niet goed verloopt. Het streven is de contractbegeleiding na 2 jaar af te bouwen.

Het aantal toegenomen schades heeft te maken met het feit dat nu doordat een aannemer de schades verhelpt duidelijker dan in het verleden inzichtelijk maakt. Ook doordat er jaarlijks een uitgebreide schouw van het areaal plaatsvind worden schades sneller gevonden.

Tijdens het project zijn ca. 1600 lichtmasten vervangen. Er moeten dan nog ca. 1400 masten vervangen worden de komende (23 jaar) waardoor gemiddeld er ruim 60 vervangen moeten worden. Dit zijn meer masten dan waarmee in de oorspronkelijke begroting mee rekening is gehouden.

Totaal € 90.000 ex btw.

### Alternatieven

1. Er kan gekozen worden tot het in één keer uitvoeren van de optimalisaties van de kruispunten op belangrijke hoofdwegen (Pontweg, Postweg en Nieuwlanderweg). Geadviseerd wordt om eerst één kruispunt aan te passen om de effecten hiervan te monitoren voordat alle kruispunten op de belangrijke hoofdwegen worden geoptimaliseerd.
2. Er kan gekozen worden de optimalisaties in en rondom de dorpen niet uit te voeren.
3. In de evaluatie wordt voorgesteld het ingezette beleid t.a.v. dimmen en dover door te zetten. Er kan gekozen worden om de openbare verlichting in de middernachtelijke uren in de woonwijken op een laag niveau te laten branden. De consequenties hiervan zijn
  - Niet meer voldoen aan de voorwaarden van het Waddenfonds. Aan de subsidievoorwaarden wordt dan niet meer voldaan waardoor het risico bestaat dat de toegekende subsidies van het Waddenfonds en de Provincie NH moeten worden terugbetaald.
  - Jaarlijks € 1.770 hogere energiekosten hebben (op basis van 17.700 kWh) en een vervroegde vervanging van 2283 armaturen.
  - Extra PV panelen moeten plaatsen (indicatie € 30.000- € 40.000) om de doelstellingen voor een energie neutrale openbare verlichting te behouden.
  - Voorstanders van nachtelijke duisternis op hun beurt bezwaar gaan aantekenen

4. Er kan gekozen worden de ophoging van budgetten niet toe te kennen. Het beheer van de openbare verlichting zal dan achterstand oplopen waardoor de betrouwbaarheid en noodzakelijke vervangingen niet gedaan kunnen worden.

## Consequenties van het advies

- **Financieel**

| Kosten      |                       |                  |
|-------------|-----------------------|------------------|
| Incidenteel | Voor het jaar 2018    | € 110.000 ex btw |
| Structureel | M.i.v. 1 januari 2019 | € 90.000 ex btw  |

| Dekking        |                                                               |                                             |                                       |
|----------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------|
| Geen dekking * | <input checked="" type="checkbox"/> Begroting/begrotingsbrief | <input type="checkbox"/> Halfjaarrapportage | <input type="checkbox"/> Jaarrekening |

**\* Toelichting**

Voorgesteld wordt om incidenteel € 20.000 beschikbaar te stellen voor de aanpassing van het kruispunt Pontweg-Californiëweg. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten (afschrijven in 25 jaar; rente 1,5%) bedragen € 1.100 structureel. Ingeschat wordt dat de werkzaamheden rond 01.12.2018 zijn afgerond. De kapitaallasten voor 2018 zijn € 92,00. Het bedrag van € 92,00 voor 2018 wordt - in afwijking op bestaand beleid - gedekt uit de algemene reserve en vanaf 2019 opgenomen in de programmabegroting.

Daarnaast wordt gesteld € 90.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van maatregelen om de veiligheid in en rond de dorpen te verhogen. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten (afschrijven in 25 jaar; rente 1,5%) bedragen € 4.950 structureel. Ingeschat wordt dat de werkzaamheden rond 01.12.2018 zijn afgerond. De kapitaallasten voor 2018 zijn € 413,00. Het bedrag van € 413,00 voor 2018 wordt - in afwijking op bestaand beleid - gedekt uit de algemene reserve en vanaf 2019 opgenomen in de programmabegroting.

Tenslotte is er structureel extra budget nodig voor het beheer van de openbare verlichting. Deze kosten worden meegenomen in de programmabegroting 2019 fase 2.

- **Beleidsmatige consequenties**

Indien de uitvoering conform voorstel wordt uitgevoerd is er één afwijking van het vastgestelde beleid. De actieve markering nabij Oosterend zou conform beleid niet toegepast worden. In afwijking van het beleidsplan openbare verlichting stellen we wel voor de actieve markering toe te passen.

- **Inkoop- en aanbestedingsbeleid**

De uitvoering door de vaste contractpartner voor de openbare verlichting uit te laten voeren i.v.m. de onderhoudsverplichting binnen het aanbestede en gegunde contract.

- **Majeure risico's**

Indien besloten wordt de openbare verlichting in de nachtelijke uren aan te zetten kan het Waddenfonds een heroverweging maken de toegekende subsidie van € 1.349.848. Volgend op de heroverweging van het WF kan de subsidieverlening van de provincie € 300.000 ook heroverwogen worden.

De kernwaarde nachtelijke duisternis blijft in het voorstel gewaarborgd, indien afwijkend besloten wordt afbreuk gedaan aan de kernwaarden

Bij aanpassing van het dim- en doofscenario kunnen bezwaren komen van voorstanders van nachtelijke duisternis.

- **Beheer**

De extra beheerkosten van de aanpassingen zijn verwerkt in de extra gevraagde beheerkosten vanaf 2019.

**Belanghebbenden**

Na besluitvorming door het college zullen de dorpscommissies en andere belanghebbenden geïnformeerd worden

**Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten**

Beleidsplan openbare verlichting 2012, vastgesteld 21 november 2012

Motie 'Openbare verlichting terug op risicovolle punten' 14 maart 2018